

Uvodnik

Danijela Štimac Grbić, Maja Lang Morović

Hrvatska je 2013. godine postala članicom Europske Unije, čime je zvanično, hrvatsko zdravstvo, postalo međunarodno zdravstvo. Međutim, ono je to bilo i prije. Tranzicija, migracije, proces globalizacije, tranzit ljudi i roba, turizam te geografski položaj Hrvatske čine nas važnim djelom svijeta. Hrvatska je članica brojnih međunarodnih organizacija, hrvatski stručnjaci rade i školuju se u inozemstvu. Sve veći broj mladih liječnika iz inozemstva školuje se Hrvatskoj i ostaje raditi u Hrvatskoj. Na žalost, neusporedivo veći broj hrvatskih stručnjaka zbog trenutno teške ekonomske situacije i osjećaja besperspektivnosti odlazi u inozemstvo, sa željom da tamo nastavi život. Osim razmjene stručnih znanja i iskustava Hrvatska je dionik i svih procesa u sustavu zdravstva (reorganizacija sustava zdravstva) kojima su više ili manje izložene zemlje Europe, poglavito one koje su prošle tranzicijsko razdoblje. Hrvatska je izložena i svim zdravstvenim prijetnjama koje su globalne, kao što su: klimatske promjene, jačanje antivakcinacijskog pokreta te prijetnja zaraznih bolesti (u ovome trenutku je prisutna epidemija morbila), povećana izloženost socijalno-zdravstvenim rizicima. Ovo su sve pitanja i problemi s kojima se suočava međunarodno zdravstvo. Međunarodno zdravstvo je od velike važnosti u očuvanju zdravlja i sprečavanju bolesti svugdje u svijetu. Međunarodno zdravstvo čine informacije o zdravlju i bolesti, te potrebne mjere pri posjeti pojedinoj državi svijeta. Odnosi se i na pojedince i organizacije koje djeluju u sustavu ili na razvoju sustava zdravstvene zaštite na određenom području. U posljednje vrijeme, područje interesa javno zdravstvenih djelatnika također postaje i utjecaj globalizacije na zdravlje stanovništva, tako da je i ova tema, promijenjenih socijalnih okolina u kojima ljudi žive, postala dio tematike međunarodnog zdravstva. Međutim, uz globalizaciju, potrebno je prepoznati i važnost lokalizacije i sve promjene koje se u lokalnoj okolini događaju pod utjecajem globalnih promjena. Lokalizacija je pojam tehnološki ravnopravan globalizaciji, a ima bitno humaniji pristup primjenama novih tehnologija komunikacije.

U ovom posebnom izdanju Hrvatskog časopisa za javno zdravstvo prikazani su rezultati rada studenata poslijediplomskog studija „Javno zdravstvo“, različitih struka povezanih zajedničkom idejom, unapređenja međunarodnog zdravstva. Usvajanjem znanja iz područja međunarodnog zdravstva, studenti su dobili analitičke i metodološke vještina za kritičku procjenu postojećih i stvaranje novih intervencija i zakona koji utječu na zdravlje stanovnika svijeta.

Neka od stečenih znanja korištena su u pisanju prikazanih radova. Radovima su prikazane međunarodne organizacije i projekti koji za cilj imaju unapređenje zdravlja u svijetu. Profesionalna raznolikost među autorima uočljiva je, od odabira teme, načina razrade, do zaključaka. Upravo raznolikost daje dodatnu snagu ovom broju časopisa jer na nove načine opisuju, te nas prisjećaju na svrhu i načine djelovanja tradicionalnih i novijih međunarodnih organizacija i projekata.

Za posebno izdanje časopisa, specifično prikaz studentskih radova iz područja međunarodnog zdravstva, odlučili smo se iz više razloga.

Prvi je svakako usvajanje i iskoristivost znanja. Kao studenti javnog zdravstva svjesni smo činjenice da je usvajanje, upotreba i prenošenje usvojenih znanja od neprocjenjive profesionalne i političke važnosti, te je neophodno za stvaranje novih vizija i ostvarivanje postojećih ciljeva javnozdravstvenih projekata.

Drugo, željeli smo upoznati hrvatsku javnozdravstvenu zajednicu s njezinim novim članovima, magistrima javnog zdravstva. Poznavanje ljudskih resursa i umrežavanje stručnjaka neophodno je za obogaćivanje i unaprjeđivanje postojećeg sustava.

Treći razlog je poticanje zajedništva među studentima. Rad na zajedničkim projektima, pojedinačno i timski, te njihovo pravovremeno dovršavanje, potrebni su kako bi se razvijali kao grupa koja ima snagu i mogućnost da se udruži i zajednički ostvari zadani cilj. Također, bilo kakva inicijativa, a posebno inicijativa znanja ukazuje na kvalitetu mladog tima javno zdravstvenih djelatnika, te snagu za pokretanje novih akcija od studentskih dana, sve sa ciljem obogaćivanja postojećeg sustava. Ovakve inicijative isto tako jedan su od načina poticanja rasprava o zdravlju stanovnika, te djelovanja u smjeru oblikovanja društva koje bi bilo najkvalitetnije za zdravlje ljudi.

Tijekom poslijediplomskog specijalističkog studija Javno zdravstvo, studenti polaze različite kolegije, metode i pristupe u rješavanju javno zdravstvenih pitanja. Međunarodno zdravstvo jedna je od pokrivenih tema. Kroz ovaj broj Hrvatskog časopisa za javno zdravstvo, prepoznata je važnost ove tematike, te su prikazani studentski radovi koji dokazuju da međunarodno zdravstvo ima moć brisanja granica država, ujedinjavanja vladinih i nevladinih organizacija, te stručnih i znanstvenih ustanova, sve u svrhu unapređenja zdravlja svih ljudi svijeta.

Uz studentske radove, uvodne članke su napisali nekadašnji voditelji kolegija Međunarodno zdravstvo: prof. Slobodan Lang, koji je napisao provokativni tekst o vlastitim međunarodnom angažmanu i potrebi za značajnijim angažmanom javnozdravstvene zajednice

u pitanjima od međunarodne važnosti te prof. Luka Kovačić koji je dao iscrpan pregled međunarodnih organizacija čije djelovanje je vezano uz međunarodno zdravstvo.